

SAULKRASTU NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014. – 2020. gadam

IV ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

Saulkrastu novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam aktualizācija uzsākta ar Saulkrastu novada Domes 2017.gada 26.aprīļa sēdes lēmumu (protokols Nr. 5/2017§47) „Par Saulkrastu novada attīstības programmas 2014.–2020. gadam grozījumu izstrādes uzsākšanu”, pamatojoties uz **aktualizētiem saistītiem teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un MK noteikumiem Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem”, aktualizēto Reģionālās politikas pamatnostādņu 2013.-2019.gadam, kā arī Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014.-2030.gadam un Attīstības programmas 2014.-2020.gadam stratēģiskajām nostādņēm. Vēl jo vairāk, aktualizācija uzsākta, pamatojoties uz LIFE+ programmas "Vides politika un pārvaldība" projekta LIFE13 ENV/LV/000839 "Ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu novērtējuma pieejas pielietojums dabas daudzveidības aizsardzībā un pārvaldībā" mērķu īstenošanu – ekosistēmu pakalpojumu pieejas integrācijas teritoriju attīstības plānošanas procesā pilotprojektu.**

Saulkrastu novada attīstības programma laika posmam no 2014. līdz 2020. gadam ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kura tiesiskā ietvara pamatu veido:

- 🕒 Likums „Par pašvaldībām” (1994);
- 🕒 Attīstības plānošanas sistēmas likums (2008);
- 🕒 Teritorijas attīstības plānošanas likums (2011);
- 🕒 Ministru kabineta noteikumi Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” (2014);
- 🕒 Likums „Par ietekmes uz vidi novērtējums” (1998);
- 🕒 Ministru kabineta noteikumi Nr.970 „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā” (2009);
- 🕒 Saulkrastu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti;

Aktualizējot Saulkrastu novada attīstības programmu 2014.-2020.gadam, ņemti vērā valsts mēroga un Rīgas plānošanas reģiona teritorijas attīstības plānošanas un politikas plānošanas dokumenti, kā arī sekots līdzī vēl neapstiprinātu dokumentu izstrādes gaitai. Attiecīgi Attīstības programmā ievēroti:

- 🕒 Ilgtermiņa konceptuālais dokuments „Latvijas izaugsmes modelis. Cilvēks pirmajā vietā.”;
- 🕒 Latvijas ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (turpmāk, Latvija 2030);
- 🕒 Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam (turpmāk, NAP 2020);
- 🕒 Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam;
- 🕒 Rīgas plānošanas reģiona attīstības programma 2014.-2020.gadam;
- 🕒 Latvijas lauku attīstības programma 2014.-2020.gadam;
- 🕒 Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam

Aktualizējot Programmu, saglabāts SIA „**Ķemers Business and Law Company**” (2013) **izstrādātās** Saulkrastu novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam saturiskais pamats.

Saulkrastu novada attīstības programma **aktualizēta LIFE+ programmas projekta LIFE “Ecosystem services” ietvaros.**

Aktualizētā **Saulkrastu novada attīstības programma 2014.-2020.gadam**

APSTIPRINĀTA ar **Saulkrastu novada domes 20--.gada --.mēneša --.datuma lēmumu** (PROTOKOLS Nr.--)

Pamatojoties uz dokumenta aktualizēšanu, pārskatītas un pilnveidotas tiek visas dokumenta sadaļas tai skaitā dokumenta īstenošanas un uzraudzības kārtība.

1. Attīstības programmas īstenošana

Lai veiksmīgi īstenotu Saulkrastu novada Attīstības programmu, jāievēro šādi priekšnoteikumi:

- ④ Ir noteikts atbildīgais par Attīstības programmas ieviešanu;
- ④ tiek nodrošināta, strukturēti organizēta un secīgi pārraudzīta Attīstības programmas realizācija;
- ④ Attīstības programmas izpildes realizācija pa konkrētiem gadiem ir tieši sasaistīta ar Saulkrastu novada pašvaldības ikgadējo budžetu.

Attīstības programmas īstenošanu politiskā līmenī nodrošina Saulkrastu novada domes priekšsēdētājs, deputāti (t.i. dome) un domes komitejas.

Saulkrastu novada domes Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs vada un koordinē Attīstības programmas uzraudzības procesu - regulāru, sistemātisku resursu, rīcību un rezultātu pārbaudi. Uzraudzības procesā iesaistās visas Attīstības programmas Rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu atbildīgās struktūrvienības, institūcijas un/vai amatpersonas.

Attīstības plānošanas procesa svarīgs elements ir Attīstības programmas uzraudzības sistēmas izveide. Ar tās palīdzību iespējams izmērīt teritorijas attīstību, attīstības programmas īstenošanas rezultātus un tiešos iznākumus, kā arī novērtēt šo rezultātu radīto ietekmi vidējā termiņā un ilgtermiņā.

2. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzība

Uzraudzības sistēmas uzdevumi:

- ④ nodrošināt Saulkrastu novada domes attīstības novērtēšanas iespējas, identificējot pārmaiņas situācijā kopumā un pa atsevišķām jomām;
- ④ identificēt, vai Attīstības programmas rādītāju sasniegšana norit atbilstoši plānotajam;
- ④ atspoguļot Saulkrastu novada domes darbības progresu un sasniegumus;
- ④ sniegt informāciju par Attīstības programmas īstenošanas sasniegumiem sabiedrībai un citām iesaistītajām un ieinteresētajām pusēm;
- ④ identificēt jaunas problēmas un apzināt potenciālās iespējas, kas saistītas ar Saulkrastu novada domes attīstību un par kurām nepieciešams veikt detalizētāku izpēti, lai attiecībā uz tām pieņemtu izsvērtus lēmumus un risinājumus;
- ④ pamatot Attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību;
- ④ sekmēt Saulkrastu novada domes struktūrvienību, Saulkrastu novada uzņēmēju un sabiedrības, kā arī valsts institūciju koordinētu darbību novada attīstības jautājumos.

Lai iegūtu salīdzināmus datus Saulkrastu novada domes attīstības novērtēšanai, tiks izmantoti šādi uzraudzības rādītāji:

1) teritorijas attīstības rādītāji (skatīt 1.tabulu) – nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji (piemēram, pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas; bezdarba līmenis; teritorijas attīstības indekss u.c.);

2) darbības rezultātu rādītāji (skatīt 2.tabulu) – veikto darbību novērtējuma kvantitatīvie rādītāji, saskaņā ar kuriem tiek mērīta Saulkrastu novada domes administrācijas darbības efektivitāte Attīstības programmas īstenošanā (piemēram, apgaismoto ielu īpatsvars (%); skolēnu skaits; sporta pasākumu skaits u.c.);

3) politikas rezultātu rādītāji (skatīt 3.tabulu) – veikto darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji, kas tiek iegūti veicot iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju, un saskaņā ar kuriem tiek novērtēta Saulkrastu novada domes administrācijas darbības efektivitāte Attīstības programmas īstenošanā (piemēram, apmierinātība ar vispārējās izglītības pakalpojumu pieejamību un kvalitāti; kanalizācijas un ūdensapgādes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes novērtējums apdzīvotajās vietās u.c.).

3. Attīstības programmas īstenošanas uzraudzība

Katru gadu vienlaicīgi ar Saulkrastu novada domes publiskā pārskata izstrādi tiek veikts Attīstības programmas uzraudzības process, kas sevī ietver sekojošo:

- apkopot dati par saskaņā ar Rīcības plānu īstenotajām rīcībām (pasākumiem/aktivitātēm);
- apkopot teritorijas attīstību raksturojošo rādītāju datus;
- apkopot datus par konkrētu darbību rezultativajiem rādītājiem.

Pamatojoties uz apkopotajiem datiem un no izvērtējumu, katru gadu tiek izstrādāts Uzraudzības ziņojums par Attīstības programmas ieviešanu (t.sk. norādītas veiktās darbības uzdevumu izpildes sasniegšanai, ietverts attīstības rādītāju un darbības rezultātu rādītāju apkopojums).

Ikgadējā uzraudzības ziņojumā jāietver šāda informācija par Attīstības programmas ieviešanas analīzi:

- veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas virziens;
- noteikto darbības rezultātu rādītāju izpildes tendence;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums;
- secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Reizi trīs gados veikt Attīstības programmas uzraudzības procesu (papildus katru gadu veicamajām Attīstības programmas darbībām), kas sevī ietver sekojošo:

- veikt novada iedzīvotāju aptauju;
- apkopot iegūtos politikas rezultātu rādītājus;
- ietvert informāciju par atbilstību Saulkrastu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktajiem mērķiem.

Iedzīvotāju aptaujas anketas veidošanai var izmantot novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē izmantoto anketas paraugu. Izstrādājot trīs gadu īstenošanas uzraudzības ziņojumu par Attīstības programmas ieviešanu, jāveic padziļināta analīze par Attīstības programmā noteiktajiem rādītājiem, kas sevī ietver arī politikas rezultātu rādītājus.

Trīs gadu īstenošanas uzraudzības ziņojumā jāietver šāda detalizēta Attīstības programmas īstenošanas progresa analīze:

- veiktās darbības mērķu un uzdevumu sasniegšanas virziens;
- konstatētās novirzes no plānotā un to skaidrojums;
- izvērtējums par atbilstību Saulkrastu novada pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītajiem mērķiem;
- secinājumi un ieteikumi darbības uzlabošanai ar mērķi pilnībā sasniegt izvirzītos rādītājus.

Uzraudzības ziņojumu veido šādas trīs daļas:

Ievads	- Uzraudzības ziņojuma sagatavošanas mērķis - Laika periods, par kādu uzraudzības ziņojums sagatavots - Uzraudzības ziņojuma struktūra un sagatavošanā iesaistītie
Ieviešanas izvērtējums	- Ieviešanas process un sadarbība ar sociālajiem partneriem; - Izvērtējums par izvirzīto vidēja termiņa prioritāšu, rīcības virzienu un uzdevumu sasniegšanu; - Rezultatīvo rādītāju izvērtējums un ietekme uz novada attīstību - Investīciju plāna izvērtējums, kas ietver pārskatu par finanšu izlietojumu un prognozes sasaistē ar Saulkrastu novada domes budžetu; - Rīcības plāna un Investīciju plāna īstenošanas izvērtējums, kas ietver to, kā šo plānu īstenošana tiek tuvināta novada ilgtermiņu mērķu sasniegšanai.
Secinājumi un priekšlikumi	- Galvenās problēmas un iespējas Saulkrastu novada turpmākai attīstībai; - Secinājumi par nepieciešamo problēmu risināšanu vai padziļinātu izpēti; - Rekomendācijas grozījumiem Attīstības programmā un/vai tās aktualizācijai; - Priekšlikumi Attīstības programmas aktualizācijai.

4. Attīstības programmas aktualizācija

Attīstības programmas darbības termiņš ir noteiktam vidēja termiņa laika periodam, tāpēc ir jāparedz tās regulāra aktualizācija.

Par Attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību lemj, pamatojoties uz uzraudzības ziņojumiem un kārtējam gadam apstiprināto pašvaldības budžetu.

Rīcības plānu un Investīciju plānu aktualizē ne retāk kā reizi gadā, ievērojot Saulkrastu novada domes budžetu kārtējam gadam. Aktualizēto rīcības un Investīciju plānu apstiprina ar domes lēmumu un ievieto Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS).

1.tabula

Teritorijas attīstības rādītāji

Npk.	Rādītājs	Skaitliskais rādītājs	Vēlamā tendence	Avots
1	Patstāvīgo iedzīvotāju skaits	6 285	↑	CSP, PMLP
2	Demogrāfiskās slodzes līmenis	722	↓	CSP
3	Bezdarba līmenis (%)	3,3%	↓	CSP, NVA
4	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs uz vienu iedzīvotāju (EUR)	648,31	↑	Valsts kase
5	Teritorijas attīstības līmeņa indekss (vienības)	0,608	Nepasliktināsies	VRAA
6	Ekonomiski aktīvās statistikas vienības	550	Nepasliktināsies	CSP
7	Tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi uz 1 000 iedzīvotājiem	89	Nepasliktināsies	CSP

2.tabula

Darbības rezultātu rādītāji

Npk.	Rādītājs	Skaitliskais rādītājs	Vēlamā tendence	Avots
Demogrāfija				
1	Patstāvīgo iedzīvotāju skaits	6 285	↑	CSP, PMLP
2	Demogrāfiskās slodzes līmenis	722	↓	CSP
3	Iedzīvotāju skaits darbības vecumā	3 305	↑	CSP, NVA
4	Dabiskais pieaugums	-41	Nepasliktināsies	CSP
Izglītība				

5	Izglītojamo skaits pirmsskolas izglītības iestādē	218	↑	SND
6	Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs	631	↑	SND
7	Interesešu izglītības programmu skaits	38	Nemainīsies	SND
8	Profesionālās ievirzes izglītības programmu skaits	9	Nemainīsies	SND
9	Izglītības programmu skaits Mūzikas un mākslas skolā	12	Nemainīsies	SND
10	Audzēkņu skaits Mūzikas un mākslas skolā	224	Nesamazināsies	SND
Uzņēmējdarbība un ekonomika				
11	Ekonomiski aktīvās statistikas vienības	550	Nepasliktināsies	CSP
12	Tirgus sektora ekonomiski aktīvie uzņēmumi uz 1 000 iedzīvotājiem	89	Nepasliktināsies	CSP
13	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmērs uz vienu iedzīvotāju (EUR)	648,31	↑	Valsts kase
14	Bezdarbnieku skaits	207	↓	CSP, NVA
15	Bezdarba līmenis (%)	3,3%	↓	CSP, NVA
16	Reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits	21	↓	CSP, NVA
Kultūra				
17	Kultūras pasākumu skaits	89	↑	SND
18	Māksliniecisko kolektīvu skaits	21	Nemainīsies	SND
19	Bibliotēkas apmeklētāju skaits	16 905	↑	SND
20	Bibliotēkas lietotāju skaits	1 430	↑	SND
21	Bibliotēkas krājuma kopskaits	17 329	↑	SND
Sports				
22	Sporta pasākumu skaits	80	Nemainīsies	SND
23	Sporta aktivitāšu grupu skaits	7	Nemainīsies	SND
Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi				
24	Ārstu skaits uz 1 000 iedzīvotājiem	1,09	Nemainīsies	SPKC

25	Ģimenes ārstu skaits	3	Nemainīsies	SPKC
26	Sociālās palīdzības pabalstus saņēmušo personu skaits	122	↓	SND
27	Izdevumi sociālai palīdzībai (EUR)	94 517,00	Nemainīsies	SND
28	Izdevumi sociālajiem pakalpojumiem (EUR)	73 155,00	Nemainīsies	SND
Drošība				
29	Policijas izsaukumu skaits	651	↓	SND
30	Reģistrēto administratīvo pārkāpumu skaits	1 005	↓	SND
Pārvalde				
31	SND sēžu skaits	18	Nesamazināsies	SND
32	SND pieņemto lēmumu skaits	605	Nesamazināsies	SND
33	Budžeta ieņēmumi	7 339 249	↑	SND
Infrastruktūra				
34	Energoefektivitāte pašvaldības iestāžu ēkās	13%	↑	SND
35	Gājēju, velobraucēju ceļi	23	↑	SND
36	Asfaltētie ceļi un ielas	31	↑	SND
37	Pieslēgumu skaits centralizētai ūdensvada apgādes sistēmai	56	Nemainīsies	SND
38	Pieslēgumu skaits centralizētās kanalizācijas sistēmai	58	Nemainīsies	SND
39	Centralizētas siltumapgādes pieejamība	47	Nemainīsies	SND

Tūrisms				
40	Tūristu nakšņošanas mītņu skaits	8	↑	SND
41	Apmeklētāju skaits tūristu nakšņošanas vietās	10 107	↑	SND
42	Tūrisma informācijas centra apmeklētāju skaits	6 049	↑	SND

3.tabula

Politikas rezultātu rādītāji

Npk.	Rādītājs	Skaitliskais rādītājs	Vēlamā tendence	Avots
Izglītība				
1	Pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
2	Pašvaldības vispārējās izglītības iestāžu pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
3	Profesionālās ievirzes izglītības iestādes pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
4	Interesešu izglītības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
5	Izglītības pieejamība izglītības iestādēs bērniem ar īpašām vajadzībām	-	↑	SND
6	Mūžizglītības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
7	Sporta infrastruktūras kvalitāte pie izglītības iestādēm	-	↑	SND
Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi				
8	Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
9	Sociālās palīdzības pakalpojumu pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
10	Sociālās aprūpes pakalpojumu daudzveidība, pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
Kultūra				

11	Kultūras un izklaides pasākumu pieejamība, daudzveidība un kvalitāte	-	↑	SND
12	Kolektīvu un pulciņu pieejamība, daudzveidība un kvalitāte	-	↑	SND
Sports un aktīvā atpūta				
13	Sporta pasākumu pieejamība, daudzveidība un kvalitāte	-	↑	SND
14	Aktīvās atpūtas pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
Pārvalde				
15	Iedzīvotāju iesaistīšana lēmumu pieņemšanas procesā	-	↑	SND
16	SND darbības kvalitāte	-	↑	SND
Drošība				
17	Sabiedriskās kārtības nodrošināšanas kvalitāte	-	↑	SND
Infrastruktūra, komunālie pakalpojumi, mobilitāte				
18	Centralizētās ūdensapgādes pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
19	Centralizētās kanalizācijas pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
20	Centralizētās siltumapgādes pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
21	Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
22	Sabiedriskā transporta pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
23	Ceļu/ ielu, ietvju, veloceļu infrastruktūras pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
24	Ielu apgaismojuma kvalitāte	-	↑	SND
25	Komunikāciju tehnoloģiju pārklājuma kvalitāte	-	↑	SND

26	Interneta pakalpojuma pieejamība un kvalitāte	-	↑	SND
27	Apdzīvotu vietu sakoptība, labiekārtojums	-	↑	SND
Ekonomika				
28	Uzņēmējdarbības vides pieejamība	-	↑	SND
29	Nodarbinātības iespēju veicināšana novadā	-	↑	SND
30	Investīciju piesaiste ekonomikas attīstībai	-	↑	SND
31	SND un uzņēmēju sadarbība un dialogs	-	↑	SND
Tūrisms				
32	Tūrisma jomas attīstība un dažādošana	-	↑	SND

5. Rekomendācijas izstrādājot teritorijas attīstības plānošanas dokumentus vietējās pašvaldības līmenī, ekosistēmu pakalpojumu pieejas kontekstā

Vietējo pašvaldību līmenī tiek izstrādāti un īstenoti vairāki savstarpēji saskaņoti teritorijas attīstības plānošanas dokumenti: (1) vietējās pašvaldības ilgspējīgas attīstības stratēģija (2) attīstības programma (3) teritorijas plānojums (4) tematiskie plānojumi (5) lokālplānojumi un detālplānojumi, kuros detalizē un konkretizē vai maina teritorijas plānojumā noteikto funkcionālo zonējumu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Pirmie trīs ir uzskatāmi par galvenajiem vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

Vietējās pašvaldības **ilgtspējīgas attīstības stratēģija** (IAS) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus, attīstības prioritātes un telpiskās attīstības perspektīvu, kurā, savukārt nosaka teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī nosaka un shematiski attēlo vietējās pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas;

Vietējās pašvaldības **attīstības programma** (AP) ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu vietējās pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programmā ietver pašreizējās situācijas analīzi, tendences un prognozes, kā arī informāciju par attīstības programmas izstrādes procesu un nosaka vidēja termiņa prioritātes, rīcības un investīciju plānu, attīstības programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjomu un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtību; Vietējās pašvaldības **teritorijas plānojums** (TP) ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā nosaka prasības teritorijas izmantošanai

un apbūvei, tajā skaitā funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus.

Ekosistēmu pakalpojumu pieeja (EPP) palīdz īstenot tālredzīgu lēmumu pieņemšanu, kā arī sekmēt līdzsvarotu ekonomisko attīstību un dabas resursu izmantošanu. Šī pieeja analizē ieguvumus un zaudējumus no dažādu teritorijas attīstības virzienu īstenošanas, un kalpo kā plānošanas un prognozēšanas rīks. **EPP mērķis ir attīstīt teritoriju maksimāli saprātīgā un dabas vidi nedegradējošā**

Ilgspējīgas attīstības stratēģijā (IAS)

Iespēja pārdomāti izvirzīt vietējās pašvaldības stratēģiskos mērķus un definēt ilgtermiņa prioritātes, kas attiecīgi veido ietvaru visiem pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas

Attīstības programmā (AP)

Pašreizējās situācijas analizē, iekļaujot datus par ekosistēmu sniegtajām iespējām, var plānot līdzsvarotu (sabiedrība, vide, ekonomika) attīstību sekmējošas rīcības.

Iespēja argumentēti definēt vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzienus, uzdevumus, pasākumus un aktivitātes stratēģisko mērķu sasniegšanai. Finansējums prioritāri tiek paredzēts un piesaistīts AP definēto pasākumu un aktivitāšu īstenošanai.

Teritorijas plānojumā (TP)

Iespēja noteikt tādas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, lai dažādo teritoriju izmantošanas veidi, noslodze un visi saistītie parametri kalpotu par pamatu teritoriju attīstībai maksimāli saprātīgā, vidi

EPP ir instruments ilgtspējīgas attīstības īstenošanai – līdzsvars starp sociālekonomisko attīstību un attīstībai patērētajiem resursiem, nodrošinot šodienas vajadzību apmierināšanu un neradot draudus nākotnes vajadzību apmierināšanai.

Lai pilnvērtīgi izmantotu kvalitātes, kādas palīdz sasniegt EPP teritoriju attīstības plānošanā, ieteicamāk koncepciju un pieejas ietvertās metodes izmantot gan stratēģisko, ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē, gan vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādē un rīcību plānošanā. Tomēr gadījumā, ja ir iespēja pieeju izmantot tikai kādā no teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādēm, tad sākotnēji ieteicamāk pieeju izmantot attīstības programmas izstrādē, kā vidēja termiņa un rīcību plānošanas dokumentā īstenošanai identificēto nepieciešamo resursu kontekstā. Tā kā projekta LIFE „Ekosistēmu pakalpojumi” ietvaros pieeju varam izmantot, aktualizējot vienu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu, tad pamatojoties uz jau iepriekš minētajiem aspektiem un pašlaik spēkā esošo Saulkrastu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu saturu, vispiemērotākais dokuments pieejas izmantošanai tā aktualizācijā ir Attīstības programma.

Būtiskākais priekšnoteikums EPP izmantošanai – ir jāapzina teritorijā pieejamie ekosistēmu pakalpojumi un jānovērtē to nodrošinājuma potenciāls.